

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, Aprilis' 10-dikén, 1827.

Magyar Ország.

Posony Apr. 6-dikán. — A' Rendek' Táblája e' hónap' 1-ső napján Kerületi ülést tartván a' Haza' nehézségei felett tanátskozott, mellyek a' következő napon, a' 106-dik Országos ülésben újabb fontolás alá vétettek, az első Tábla pedig a' magánosoknak pénz-szövetkezéseikről a' Rendektől hozzá érkezett Izenet vette fontolás alá.

E' hónap' 5-dikán a' 107-dik, előbb Elegyes Ülés tartatott, melyben a' már eddig elvégzetett nehézségeket illető alázatos Felírás felolvastatván a' Szentséges Felsőnek szokott módon elejibe terjesztetett; melly után a' két Táblák elváltván, a' Rendek a' hátralévő nehézségeket vették ismét fontolás alá, a' Mánások pedig a' Rendeknek feljebb említett Izenetét vették fel tanátskozásra, 's azt azután különös Izenetben a' Rendek' Táblájához vissza küldötték, hol az felolvastatván, Diktátúrára adatott, 's a' következő napi Kerületi ülésben tanátskozás alá vétetett.

Császár és Király Ő Felsőge kegyelmesen méltóztatott Fő Tisztelendő Palugyai és Bodofalvi Palugyai Imre Urat Gaczkai Sz. Miklós Apáturát, a' Szepesi Cathed. Egyház Kánonokját és Fő Esperesjét, a' Királyi Tábla Praelátusát, etc. a' Váci Cathed. Egyház Cántorává és Kánonokjává kinevezni.

Az Ország Rendeinek a' Magyar Tengeri Rév-Partoknak, 's nevezetesen a' Fiumei Czúkor-Fabrikának adandó kedvezések eránt való

Felírása.

*Felsőges Császár és Apostoli Király,
Legkegyelmesebb Urunk!*

A' Tengeri Rév-Partnak előbbi Magyar Igazgatása alatt az odavaló Fabrikák 1809-dik esztendeig olly kedvezéssel bírtak, mellynél fogva, mind a' Császári Királyi Austriai Német Tartományokba, mind Magyar Országba, 's a' hozzá kapcsolt Részekbe részszerént szabadon, részszerént pedig kevesebb Vám, és Harminczad mellett szállíthatták tulajdon Termesztményeiket, és kézi Műveiket.

Ezen kedvezés által alkalmatosság nyújtatván az érdeklett Fabrikáknak Műveik eladására; mind a' szorgalom 's a' Fabrikák száma, mind a' pénznek forgása nevedett, a' mi is az ottani Lakosoknak és Kereskedésnek nagy gyarapodására szolgált.

Minekutánna azonban 1817-dik esztendőben legfelsőbb Királyi Rendelés által ezen kedvezés eltöröltetett, 's ennél fogva mostanság-is, mind a' Tengeri és földi Terméscik, mind ezen Magyar Tengeri Rév-Partbéli kézi művek a' Harminczadokon éppen úgy tekintetnek, mint a' külföldiek, — ennél fográst a' Magyar Országi Tartományokba behozatások alkalmával is, azon Vámfizetéssel terheltetnek, mellyel a' külföldiek, e' miatt a' Magyar Tengeri Rév-

Partbéli Fabrikák előbbeni könnyebbitéskől, mellyek nekik az előtt gyámolul szolgáltak megfosztatván, műveik pedig csupán a' honnyi használásra szorítottván, annyira megfogyatkoztak, 's számokra nézve is már nevezetessen megkevesedtek, hogy a' még fennállóknak is a' kereskedésnek mostani csüggedezésében, és egyéb árosokkal való Concurrentia ki nemállhatása mellett, ha tsak sietőleg orroslást nem nyernek, eltelletik enyészniék.

Midőn Felséged ezen Tengeri-Tájékot Koronáztatásbéli fogadása szerint később Magyar-Országhoz vissza kaptsolván, ottan mindeneket az 1809-dik esztendei állapotba vissza helyeztetni elhatározta volna, abban meglévén győződve, hogy ezen legfelsőbb Királyi szándéka az Ország' 's azon Részek lakossainak boldogságára lett légyen intézve, nem kételkedünk: hogy Felséged, mihent az előre bősájtattakról vóltaéppen tudósittatik, kegyelmessen arra fog hajlani, hogy boldog emlékezetű VI. Károly és Mária Theresia által ezen Fiumei Rév-Partnak adott kegyelmes Privilegiumok ereje feléledjen, 's egyszersmind ezen Magyar Tengeri Rév-Partnak Termesziményei, 's Mesterművei mint nemzetiek a' Harminczad után hajdani kedvezéseikkel birjanak.

A' fellyebb érdeklött Privilegiumoknak tartalma szerint a' külföldi Mesteremberek minden útakon a' Fiumei Rév-Partokon való megtelepedésre hódítandók vólnának — ezen czél pedig legfogamatossabban eszközölthetik az által, ha azoknak Mester-Műveik illendő kedvezésekkel ápolgattanak, annál is inkább tagadhatatlan, hogy ezen Magyar Tengeri Rév-Partbéli Termeszimények és Mester-Műveik mint hazaiak a' Vám és Harminczad után az Országbéli termeszimények 's Mester-Művekkel legalább az egyarányos tekintetet, és bánás módját megérdemlik.

Ennélfogva, azon kedvezéseken kívül,

mellyeket ezen Magyar Tengeri Rév-Part Privilegiumai tartalma szerint Felséged Igazság szeretetétől reményl, alázatossan esedeznék Felséged előtt, hogy az ezen Tengeri Rév-Partról behozandó portékáknak különböző belső tulajdonságokhoz képest a' harminczadra nézve azt méltóztasson kegyelmessen rendelni: hogy ezen Magyar Tengeri Rév-Partbéli termeszimények, 's azon Mester-Művek, a' mellyek honnyi szerekből készítettnek, mint tulajdonképpen Nemzetiek és Országbeliek, a' Hazai Törvények értelme szerint is külső Országi portékákkal egy sorsba nem is helyhezettvén, minden Vám fizetés nélkül szabadon hozattathassanak bé; azon Mester-Művekre pedig, mellyek részszerént honnyi, részszerént külső szerekből készitnek, úgy azokra is, mellyek ugyan egészen külföldi szerekből állanak, hanem vóltaéppen a' Magyar Országi Rév-Partokon készítettnek-el (bizonyos lévén kivált ezen utóbbiakra nézve, hogy tsak a' nyers Materia hozattatott légyen külföldről, a' kímunkállásnak bére és a' szorgalomnak jutalma pedig ezen Rév-Parti Lakosokat illeti) nagyobb tcher ne vettessem, mint a' külföldi nyers materiaért fizettetni szokott, a' Magyar Ország vagy az örökös Tartományokbéli Fabrikák számára behoztatások alkalmával, mert a' Magyar Tengeri Rév-Partbéli lakosok mint Ország lakossai, ugyan azon egy Törvény oltalma alatt élvén, a' külföldi Művész szorgalom terhesebb sorába nem helyhezettethetnek. —

Midőn illyetén érzéssel azon vidék szorgalmának állapotját, és sorsát bővebben fontolgatnánk, különös figyelmünket és gondoskodásunkat vonta magára a' Fiumei Czúkor Fabrikának közelítő végső veszedelme; mivel azon Társaság, melly ennek tulajdonossa, a' mint tudósítatunk, a' maga végső eloszlását jövő Sz. György Hava 13-dik napjára már kihirdetni kénytelenített, minckutánna a' nekünk tele-

tott bejelentés szerint azon Fábrika a' belsőbb Czúkor Fabrikákkal, melyek az elkészült Czúkornak egy egy Mázsájától a' Fiumeihez képest 5 for. 30 krajtzárokkal pengő pénzben tsekélyebb Vámot fizetnek, a' köz árulást semmikép' sem álhatja meg. —

Ezen Fábrika 1750-dik esztendőől fogva e' jelenkorig a' Nemzeti szorgalmat nevezetesen lelkesítvén, és nevelvén, ezen tekinteten felül fentartását az is ajánlja, hogy az Austriai Birodalomban helyezettett minden Czúkor Fabrikák öszveséggel nem készítenek-el annyi Czúkot, a' mennyi a' belső elemészítésre elegendő lenne; ennél fogva, ha a' Fiumei Fabrika elenyészik, nagyobb mennyiségű Czúkot kelletik a' külföldről béhozni.

Ajánlja továbbá az említett Czúkor Fabrika fentartását az is, hogy a' Társaság Tőkepenze, ámbár külföldieket illeszen, a' belső Nemzeti szorgalom élesztésére lévén fordítva, ennek gyarapodása, 's azon élelem által mellyet az azzal foglalatoskodó szinte 300 ház- népeknek nyújt, nyereségének kibotsajtását bőven helyre pótolja; továbbá ezen Társaság bődögabb állapotjában a' honnyi természetnyek kivételére is fordítván szorgalmát, ezzel a' hasznos kereskedés nevedését is elősegítette; ajánlja nem külömben azon haszon, melly a' Felsőges Kints-Tárba háromlik; ajánlja végezetre a' Kereskedésnek azon tekintete is, hogy a' Magyar Termesztményeknek a' Tengeri Partokhoz szállításokkor a' Fuvárosok vissza jövetlek esetére is ottan találandó teher reménysége alatt ez ideig kisebb fuvar-bérrel megelégedtek, ezen kereset módjától pedig a' Társaság eloszlásával megfosztatván, ezentúl nagyobb, és az egész fuvarbér a' külföldi Kereskedésre szánt honnyi Termesztmények kiszállítására fog háromolni.

Minthogy tehát a' Fiumei Czúkor Fabrikának, 's a' tulajdonos Társaságnak sorsa leginkább az által láttatik terheltetve

lenni, hogy a' kimivelt Czúkor Vámja régi állapotjában meghagyatván, a' nyers Czúkor vagy Czúkorliszt Vámja idő közben leszállítatott, 's ennél fogva ezen Társaság, ha mindjárt a' régi privilegiumbéli kedvezést vissza nyerendi-is, a' meddiglen az elkészült Czúkortól illetőleg nagyobb Vámot kénytelenítetik fizetni, a' belsőbb Fabrikákkal, egyarányos árrába ki-nem álhatna. Ezen tekintetektől indítatván, minthogy attól-is méltán lehet tartani, hogy ezen intézetnek szerentséilen esete által, mind az Országbéli, mind a' külföldiek ezen Országban folytatandó szorgalom intézeteitől jobban jobban elidegenítetnek — Felsőged előtt ezen különös Tárgyban továbbá is mély alázatossággal esedezőnk, hogy minden késedelem veszedelmessé válhatván, méltóztasson ezen Fiumei Czúkor Fabrikának minél előbb olly kegyelmes kedvezéseket adni, mellyeknél fogva a' többi belső Fabrikákkal az eladásra nézve megállhasson.

Többire Császári Királyi Kegyelmeibe jobbágyi alázatossággal ajánlottak maradunk. Költt Szabad Királyi Po'sony Városában 1827-dik esztendőbeli Bőjtmás Havának 24-dik napján tartatott Országos Ülésünkől.

Császári Királyi Felsőgednek

legalázatosabb Káplányai, Szolgái, és örökös hűségű Jobbágyai, Magyar Orzágnak, és hozzá kaptsolt Részeknek Országosan öszvegyült Rendei.

Nagy Britaninia.

Végro is tsakugyan valóságosulni lájult azt, hogy Anglia még meg nem szűnt nevelni Portugalliába küldött sergeinek számát. A' Romney nevű hadi hajó élőbb a' 3-dik, 4-dik, és 63-dik Linea-Régementekből Ports-moutban 120 embereket felvévén, onnét Devonportba vette evezését,

hogy ott is tsapatokat vegyen-fel a' 23-dik és 43-dik Regimentekből, 's mindnyájokat Portugalliába viszi. — (Alább a' Párisi Ujságokból észre lehet venni, mitsoda há-tározással gyűljenek ezen Anglus seregek Portugalliába, melly ujságok között így nyilatkoztatja-ki magát a' Quotidienne: „A' szerént, mint halljuk, a' Spanyol Király eltökéllette magában, hogy addig el nem oszlatja a' Portugalliái határszélek mellett álló szemmel-tartó Spanyol ármádát, míg az Anglus ármáda el nem távozik Portugalliából.“)

A' Londoni Kurír így szólott Mártz. 27-dikén a' Portugalliában tanyázó Anglus ármádaról: — „

„A' fő vezértől Gen. Klintontól e' hónap' 9-dikén indult és ma reggel megérkezett tiszti-tudósítások szerént a' Coimbra-ban tanyázó Anglus Osziály semmi lépéseket nem tett előre az Insurgensek felé, mint hibásan irattatott. Az Insurgens seregek, mellyek, mint utóbb kilátszott, nem voltak igen nagyszámmal, apró Guerilla tsapatokra oszolván, mindenik azon iparkodott, hogy a' szerént folytassa a' prédáló életet, mint ki-ki jobbnak fogja találni.“

Ugyan a' Kurír jelenti Mártz. 27-dikén nagy örömmel, hogy Minister Kanning úrnak annyira helyre állott az egészsége, hogy ő már részt kezdett venni az alsó háznak tanátskozásaiban.

A' Lord Liverpool állapotja az Orvosok' tudósítása szerént lassanként könnyebbedig. Már ki tud menni a' háló szobából az ebédlő palotába; már beszéll is valami keveset. Mondják, hogy ki fogják vinni egyik falusi kastélyába.

A' Parlamentumban folynak a' tanátskozáások, mellyek között most legfontosabb a' gabona-törvényt illető kérdés, melynek kimenetele még nagyon bizonytalan. — Sok-

szor előfordul a' Catholikusok' ügye is. Szüntelen érkeznek a' Parlamentumi házakhoz a' kérelmek, némelylek az Emancipatiót kérvén, mások ismét az ellen protestálván. Illyen utóbbi értelműeket adtak bé sok ezer neveknek aláírásával, név szerént a' Fő-Cancellarius, Gróf Winchelsea, és Lord Réden urak. Ezen két utólsók beszédeket is tartottak, nagyon heveseket, a' Catholikusok ellen, az ellen kellen-ki felettébb mérgesen, hogy az Irlandiai Fő Prokurátor Plunkett, azon beszédben, mellyel az alsó házban nem régen a' Catholikusok' ügyének pártját fogta, Chimérának (képzeldésnek) merete nevezni azon vádot, hogy a' Catholikusok Irlandiában a' Protestánsoknak kiirtatásán mesterkednének. —

Lord Réden illy szavakra fokadott: „Mondták azt is, hogy ha a' Catholikusoktól az Emancipatio megtagadtatna, abból a' fogna következni, hogy Irlandiában rebellió lenne: de én azt mondom; hogy, bár melly sajnállásra méltó dolog lenne is egy illy rebellió, én még is inkább kívánám országunkat ezen veszedelemre kitétetve szemlélni, hogy sem azt megengedni, hogy a' Catholikusok egy Protestáns Országlásban részesüljenek.“ — Azért is keservesen kikelt Lord Réden az Országlószek ellen, hogy miért nem tette még eddig semmivé az Irlandiai Egyesületet. — „Elközelített (úgy mond) az az idő, a' melyben kéntelen fog lenni Országlószekünk, hogy magát vagy egyik vagy másik részre meghatározza, az az, hogy vagy a' Protestáns Constitútiót, mellyet a' mi Öseink mind a' végig és a' végigvédelmeztek, fenntartsa, vagy pedig a' Pápa' Egyházi hatalmát megerőssítse.

Azonban sok más nagy Lordok kikélték a' Catholikusok' ügye mellett, mint Marqui Londonderry, a' Norwichi Püspök, Gróf Darnley, Gróf Spencer, Marqui Lansdown, Herczeg Buckingham, Gróf Car-

narvon, Lord Clifden, 's mind ezek hasonló sok ezer nevekkel aláíratott kérelmeket adtak-bé az Emancipációra nézve.

Oldhamban a' Lankashirei Grófságban népgyűlés tartatván, itt is több főle kérelmek készítették, nevezetesen a' gabona-törvény ellen, 's a' Parlamentumnak reformáltatására, 's több e'-félékre nézve. Egy Knigh nevű fél-falábú úr is megjelent az Oráló széken, 's némelykor az által is beszédjére iparkodott vonni a' halgatók' figyelmet, hogy falábalával jól megdördítette az Orálószek' dészka pádimantumát. Sokat beszélt az ország' szánakozásra méltó állapotjáról. — „Nem olly boldog (úgy mond) ezen ország, mint látszik. Itt minden felé újabb országúta-
kat, újabb hajózo tsatornákat építenek, 's mind ezek legnagyobb boldogságot jelentenek, holott éppen az itt dolgozó népesség legnagyobb inségekkel küszködik. Ha makhinájinkat megtekintjük, azt gondolhatnók, hogy mind ezek népünk boldogítására szolgálnak; hogy a' munkások napszámát kissebbítik; hogy két órai munkát néki egy órányivá tesznek. De nem így van a' dolog. Sőt inkább egy órányiból kettőt tsinálnak.

Sok e'-feléket hordott-fel a' falábú Orátoron kívül valami ifjú tag is, de a' melyek leginkább tsak az Anglus népnek figyelmet érdemlik; a' többek közt azt is vitatta, hogy melly minden haszon nélkül való tanátskozó gyűlés légyen a' nép és Király között a' Parlamentum: „Én (úgy mond) már nem egyszer forgattam azon az eszemet, hogy sokkal jobban folyna e'-nélkül az ország' dolga. Ekkor a' nép tsak egy embernek tartozna szolgálni, most egy helytett ezer olyanoknak tartozik kedvit keresni, kik elébb a' magok jóvándolgoznak, 's még azután jut eszékbe, hogy a' nép' jóvát tekintetbe vegyék. Egy határtalan hatalmú Monárkhiában egy olly jó Király, mint millyennek Nagybritannia a'

maga mostani Királyt lenni esmér, ki, mint közönségesen tudva van, éri a' maga alattvalóinak szenvedéseit, meg nem engedné, hogy az ő népe óhséget szenvedjen. Nem zárná-bé füleit a' nép' panaszai előtt, 's fejét se botsátaná nyugodalomra addig, míg népének könnyebbé-
séget nem szerezne. (Úgy van! Úgy van). Egy illy Király alatt jobb állapotja volna a' népnek, mint egy alsó ház alatt van (Úgy van! Úgy van). A' mi népünknek kötelessége, bátran elé állani és kimondani, hogy ő a' maga inségeit tovább e'-képpen tűrni nem akarja, nem is elégséges elhordozására. A' mostani időnek környülállásai között minden embernek politikussá kell lenni, mint hogy az ő inségei politikai okokból vették származás-sokat. — (Ezen ifjú Orátornak neve Brooks.)

Utánna ismét Knigh állott-fel az Orátori székbe 's egy Bibliát tartván kezében, így beszélt: — „

„A' jelenlétök talám tsudálkozva szemlélik ötöt illy papi fegyverrel a' nép' eléjibe kiállani: hanem ő szükségesnek tartja a' nép előtt a' Nehemiás' könyveből egy helyet felolvasni, hol az Anglus népnek jelen lévő állapotja olly szépen leíratik, mint ha Nehemiás maga Angliában lakna. Felolvasta belőle az ötödik Szakasz-
nak egy darabját, hol egy szegény ember a' maga inségeit lerajzolja. Gondolni lehet, melly nagy hangon olvasta ő fel ezen rajzolatot, 's hogy falábalával való dohogással is melly nagyon fontosította azt. De fel is buzdította az érzékenységet! Azt is felolvasta továbbá, mitsoda eszközök által segített Nehemiás a' szegénységen? Úgy, azt mondja, hogy jószágait, mellyektől őket az Úzsorások megfosztották vala, nékiek vissza adatta, és a' Papokat megeskettette, hogy ígéreteiknek eleget fognak tenni.“

„Mutathat-e (így folytatja beszédét Kningh): a' mi Országunk egy olly Első Ministert elé, mint Nehemiás volt? ám-bár ezen könyv, a' Biblia, az, melyből Ministereink megtanulni köteleztetnének, hogyan kelljen magokat viselni? De hát mi indította Nehemiást arra, hogy a' szegényeknek az ő elnyomójik ellen pártjokat fogja? az, hogy Istenfélő ember volt. Nem a' következik-e ebből, hogy azoka' Hatalmasok, kik nem úgy viselik magokat, mint Nehemiás viselte, nem félnek az Istentől? — Úgy van, e'képpen kiáltott-fel valaki, a'-ki éppen az Orálószerk mellett állott — nem Istenfélők az illy Hatalmasok! —

Egy ember felkiáltott Kninghez, hogy Amos' Proféziáját is olvassa-fel, mert abban is sok szép dolgok találatnak a' Szegényeknek elnyomójik ellen. Tudom én, így felelt a' fa-lábú Orátor. Hanem ezen egész könyv, melyet kezemben tartok, tele van e'féle szépségekkel, de én ezeket most mind fel nem olvashatom.“ — Végezetre öt személyekből álló Biztosságot nevezett-ki a' Gyűlés, hogy készítsen kérelmet az elől felhozott tárgyakra nézve a' Parlamentumhoz.

Spanyol Ország.

A' Csillag illy kivonásokat adott-ki Mártz. 31-dikén Spanyol országra nézve a' Párisi Ujságokból, illy Felírás alatt: „Kivonások a' ma reggel Párisban ki jött Ujságokból:

A' Journal-des-debatsból: „Uz os úr, a' ki Cordova úr helyőbe, Párisba Spanyol Követségi Ágensé neveztetett, politikai mérséklettségére nézve igen esmeretes ember.

A' Frantzia Kuríról: „Uz os úr, kit a' Spanyol Udvar Párisba rendelt, az Apostoli Juntának egy kiválóztott embere, és Calomarde úrnak kebele' barátja.

A' Constitúzionelből: „A' Spanyol Országlószerk Uz os urat rendelte Párisba, ki, a' maga gondolkodásaira nézve nem hajlandó az Apostoli Juntához. A' Villa-Hermosa úr visszahívatására nézve több félék a' vélekedések. Némellyek azt mondják, hogy ő túl lépett az elejibe adattatva volt útasításokon; mások, hogy az ő visszahívatásának semmi köze nints a' Politikához.

A' kereskedők' Journáljából: „Lambur, a' Madridban lévő Anglus Követ, azt kívánja a' Spanyol Országlószerktől, hogy a' Portugalliai határszerk mellett álló, szemmel-tartó ármádát oszlassa el; hogy azokozott háborunak költségét fizesse-meg; és hogy Cuba szigetét, mint Zállogot, Angliának adja által.“

A' Quotidiennéből: „A' Spanyol Király, mint halljuk, meghatározva úgy nyilatkoztatta-ki magát, hogy el nem oszlatja a' Portugalliai határok mellé rendelt Spanyol sergeket addig, míg az Anglusok Portugalliából el nem távoznak.“

A' Journal-des-debatsból: „Cordova úr, kinek Spanyol Követségi Ágensé kellett volna Párisba rendeltetni, a' nélkül, hogy maga kéredzett volna, engedelmet nyert, hogy útozni mehessen.“

A' Quotidiennéből: „Mint hogy Frantzia ország nem tart többé Nagykövetet Madridban, hanem tsak, Követségi Ágenst, erre nézve Spanyol ország se akar többé Nagykövetet tartani Párisba. Ez az oka, hogy a' maga eddig ott volt Nagykövet-jét Herczeg Villa-Hermosát vissza hívta onnét. Cordova urat pedig azért nem hagyta-meg ott, mint Követségi Ágenst, hogy ez már régen kereste az engedelmet, hogy útozni mehessen.“ — „Mind ezek az ujságok illy sok féle képpen írnak azon egy dologról, s tsak azon egy reggel (így szoll a' Csillag) de e' mind semmi,

mint hogy, mint Constant Beniamin úr mondja, mind az Igasság' Organumai!"

A' Portugalliai három Insurgenseknek neveik, kik a' Frantzia határok felé; kíséret alatt, útban vagynak, Generális Telles Jordao, Montalegre, és Chavesz. A' két első már megérkeztek Burgósba: hanem Márqui Chavesz megbetegedvén, megnyerte, hogy Burgós mellett egy városban maradjon.

Portugallia.

A' Lisbonai ujság illy Czikkelyt közöl az Insurgenek legutolsó mozdulásaikról a' maga Mártz. 17-dikén kiadott leveleiben: —

„Gróf Villa-Flor jelenti Arguzelából e' hónap' 8-dikán, hogy az Insurgensek addig volt tanyájokat 7-dikben elhagyván, Alcanizáson által Spanyol országba mentek, ő (Villa Flor) pedig magát Gen. Mellóval Pinelóban össze tsatolta, hova Melló az Insurgenseket kergetve, elenyomult vala. Azután Villa-Flor Braganza, Melló pedig Outeira felé vették útjokat, azt akarván szemlélni, hogy már most merre felé fogják az Insurgensek, további útjokat intézni. Az utolsó azt írja, hogy 245 Insurgensek magokat néki által adták, és ő ezeket fogságra tétette. Az Insurgensek ármádájának dereka Outeirán, Braganzán és Vimiosán intézte elmenetelét, minekutánna e' hónap' 2-dikán éjjel a' Chavesz és Jordao' Osztályaik magokat össze tsatolták. Gróf Villa-Flor úgy tudósított vala, hogy a' Spanyol sereg a' határ szélén elveszik az Insurgensektől a' fegyvert, oly feltétel alatt, hogy azt ismét vissza fogják neki adni, mikor Portugalliába ismét vissza fognak menni. Hanem egy rész már még

a' Portugallus földön letette volt fegyverét. Már most hát semmi Insurgens sereg nem állanak előttünk. Mostanában pedig azon kell iparkodnunk, hogy ezen tartományt, Tra-lós-Montest, a' Guerilla-tsoportoktól megtisztithassuk, a' mellyek még itt haramiáskodnak, név szerént a' híres Kaschapunz és Oberstlieutenánt Valpassó'Bándajiktól.“

Orosz Birodalom.

A' Petersburgi Hadi Ujság szerént az Orosz birodalomnak kiterjedése és népessége a' világnak három részeiben 's minden hozzá tsatoltatott tartományokkal egyetemben, Európában, Ásiában és Amérikában, 375,174 négyszegű mértföldre telik, a' melly véghetetlen kiterjedésű földön mind együtt 59 millió 554,000 emberek laknak, melly szerént általán vétetve minden négyszegű mértföldre esnek 158 lelkek. Esztendőnként való jövedelme 150 millió Rubelekre; fennálló serege, a' regulárisokat együtt véve, 1 millió 59,180 emberekre telik.

A' világ' fenn-nevezett három részreit pedig különkülön vévén, következő mérseklet szerént találtatnak rajtok a' mértföldek és lakosok száma: — Az Europai Orosz birodalom 72,861 négyszegű mértföldet foglal-el, és 44 millió 118,600 embereket táplál, melly szerént általán minden mértföldre 605 ember esik. Lengyel országnak különösen 2,295 négyszegű mértföld kiterjedése van, 's lakosainak száma 3 millióra 702,500-ra telik; a' hol tehát minden mértföldre különkülön 1615 emberek esnek; Jövedelme 8 millió 333,339 Rubel. — Az Ásiai Orosz birodalomnak kiterjedése 276,020 négyszegű mértföld, a' melly véghetetlen kiterjedésű földön tsak 4 millió 663,100 és általán minden mért-

földön csak 42 emberek élnek. — Észak-Amerikának Orosz részét a' mi illeti, ez, 24,000 négyszegű mértföldet foglal, és 50,000, következésképpen minden mértföld 2 embereket táplál.

Franciaország.

A' Pairkamara ditséretes gondossággal fontolgatja a' nyomtatási szabadságnak szorosabb határok közé leendő vettetését illető jóvallatot, a' melly hosszas veteledések után a' Követek' kamarájában meghatározott az ettől rajta tétetett sok változásokkal, 's elébb a' Királyhoz vissza küldetett, 's a' Királytól azután a' Pairek' kamarájához küldetett. — Ezen tárgy most a' Pairektől e'végre kineveztetett Biztosság előtt áll, a' melly Biztosság Márcz. 28-dikán a' Párisi könyvnyomatóknak 's 29-dikén az Ujság-Redaktoroknak és Tulajdonosoknak egyegy kiküldöttségeiket is maga elejibe boltsátotta és meghalgatta az eránt, hogy mitsoda ellenvetéseik volnának az említett törvényjóvallat ellen.

Marschall Caulaincourt, meghalozása előtt kevéssel készített Testaméntomában, illy nyilatkoztatást hagyott hátra, a' Csillag szerint, a' Királyi Hercege Enghien' szomorú történetére nézve: — „

„Mikor már a' halállal szemközt állunk, nem szoktunk hazudni; én utolsó szempillantataimban teszem ezen nyilatkoztatást, hogy a' K. Hercege elfogattatásában semmi részt nem vettem.“ — A' Párisi Ersekkel is beszélt Caulaincourt halála előtt ezen tárgyról, azt mondván, hogy ő, a' K. Hercegnek valamint elfogattatásában úgy megölettetésében is tellyesen

ártatlan. Ő már még 1804-ben kinyilatkoztatta nyomtatott írásban azt, hogy az ő Straszburgba lett küldtetése, nem Enghien Herceget, hanem csak azon Drake nevű Anglus Ágenst illette, ki abban az időben a' Rénus jobb partján Straszburgtól nem messze tartózkodott: a' Királyi Hercege Enghient illető perantsolat pedig Generális Orde nerre volt bízattatva.

B é c s.

A' Neumarktlí nagy Lotteriának sorsvonás által való kijádzása e' hónap 4-dikén véghez menvén következő számokra estek a' főbb nyerések:

55,558 szám nyerte a' Neumarktlí uradalmat —

40,925 szám nyerte a' Vashámort.

79,761 szám nyert 20,000 V. Cz forintot.

51,481 szám nyert 10,000 V. Cz. for.

A' kék, szabad, jutalom sors-czédulák közül. —

149,708 szám nyert 1200 — „

15,112 — — 400 — „

2,758 — — 150 — „

159,255 — — 75 — „

25,048 — — 75 aranyot.

A' pénzfolyamat Aprilis' 9-dikén; közép árr:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 89 7/8

Az 1820-béli sorsosok, 157

Az 1821-béli hasonlók, 121 1/8

Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 45 1/4 forint. kelték, mind C. ben.

A' Bankó Aktziák kelték 1075 forinton. Conv. Pénzbén.